

Suomalainen ilta - retki Viikinsaareen maanantaina 6.6.2005

Vas. Laiva on rantautunut Viikinsaareen. Amerikkalainen Steven saa kuvailupaikasta. Oik. Japanilaisillekin maistui tervetuliaisjuomaksi tarjottu mehu.

Vas. Kroatialaiset olivat kiinnostuneita luontopolusta. Oik. Kävelyn jälkeen kaikille maistui makkara ja nokipannukahvi.

Vas. Norsunluurannikolta tulleiden vieraiden mielestä Suomen suvi on kylmä. Oik. Kanadalaiset André ja tulkkinsa René eivät olleet moksiskaan.

Kuvat: T.L.

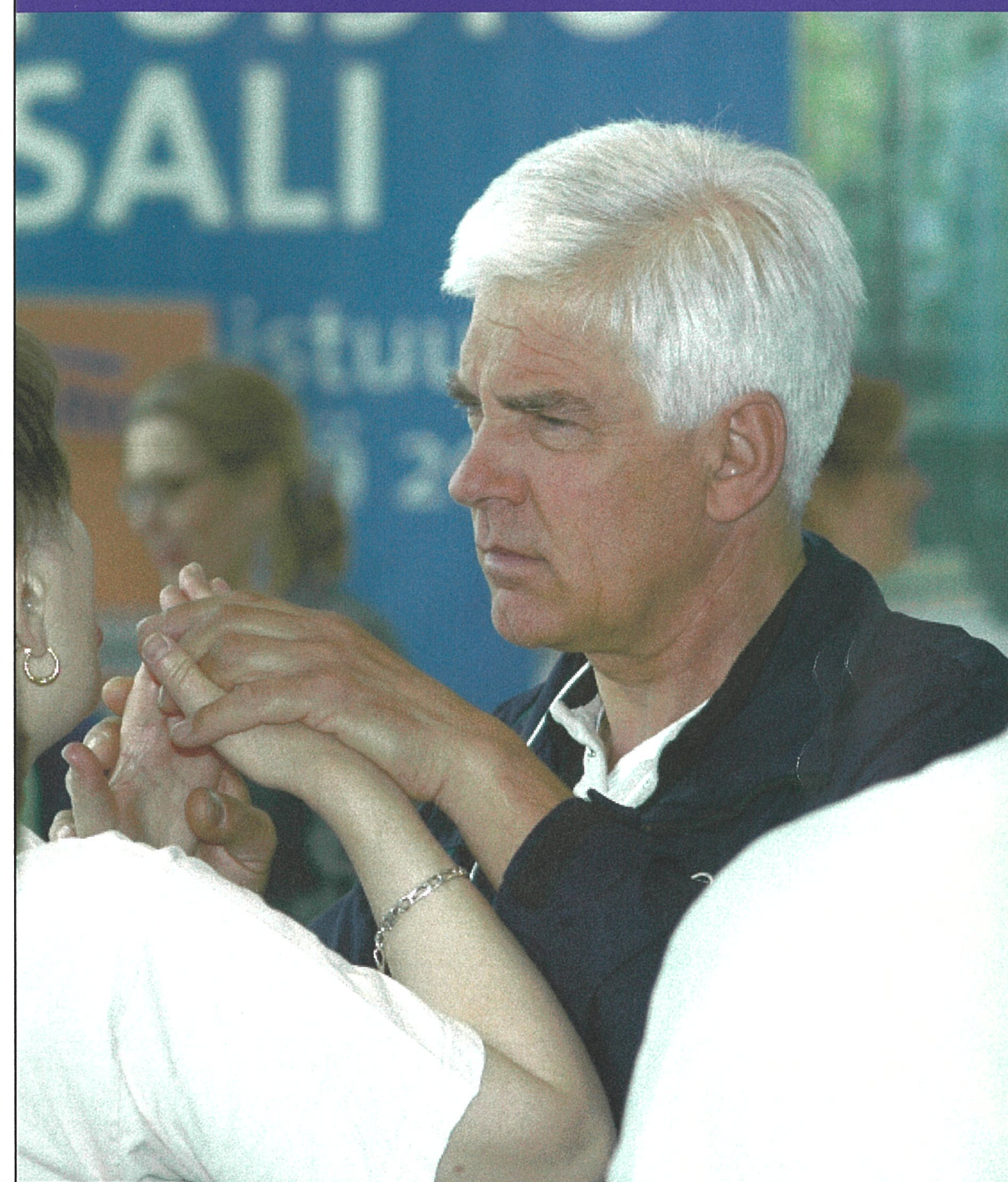

3.-7.6.2005

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry

Erikoispainos

Teemana
8. Helen Keller maailmankonferenssi
Tampere-talolla 3.-7.6.2005

Sisältö

Virallinen ohjelma:

Pääkirjoitus: Helen Keller maailman-
konferenssi on ohi. S. Jurvanen.....3
Tasavallan presidentin tervehdys.....4
"Oikeus tulla kuulluksi": T. Lehtonen.....5
Suomesta Japaniin: T. Lehtonen.....7
"Täydellisyys on vääränlainen peili
kuurosokealle": T. Lehtonen.....9
Kuurosokeiden maailmanliiton kokous
päätti konferenssin: T. Lehtonen.....10
Neljä vuotta Kapkaupunkiin.....11

Työpajoja ja taidetta:

Venäjällä äidit päättävät lasten asi-
oista: T. Lehtonen.....12
Keskusteluja tauolla: T. Lehtonen...13
Monenlaisia työpajoja: T. Lehtonen..13
Aistihuone: R.Karisaari.....14
Sammakko oli kosketeltavin veistos:
T. Lehtonen.....15
Värikäs taidenäyttely: R. Karisaari...16

Ihmiset:

Helen Kellerin Suomen vierailu:
T. Lehtonen.....17
Liisan taitavat kädet kutovat I love you
-merkkejä: A. Mikkola.....20

Helen Keller -2005 logo.....21
Urakka on onnellisesti ohi: T. Lehto-
nen.....22
Kaiken takana on tulkki: K. Honka-
selkä ja K. Turunen.....25
Toimintakeskus kiinnosti kuurosokeita..26
Tukihenkilö ja vapaaehtoistyöntekijä:
T. Lehtonen.....27

Kuulumisia:

Kuulumisia Tansaniasta: T. Hartikai-
nen.....28
Bulgariassa kuurosokeustyö vasta
alullaan: R. Karisaari.....29
Konferenssin jälkeen kuultua.....30
Lormitusta ja Malossia: R. Lahtinen..31
Oikeus olla vammaisen -kirkon nä-
kökulma: T. Lehtonen.....32
Konferenssista sai myös vertaistu-
kea: S. Kivioja.....33
Justiinan ajatelmia konferenssista:
H.Kasurinen.....34

Kannen kuvassa italialainen Francesco Ar-
dizzino on syventynyt vaihtamaan ajatuksia
ranskalaisen Annie Van Espenin kanssa.
Kuva: R.K
Kuvaajista käytetyt lyhenteet:
R.K. = Raili Karisaari
K.K. = Kalle Kiviniemi
T.L. = Tuija Lehtonen

TUNTOSARVI 31. vuosikerta, ISSN 0358-2280, **Julkaisija:** Suomen Kuurosokeat ry.
Toimitus: Päätoimittaja, tiedottaja Tuija Lehtonen, puh. (09) 54953521, matkap. 040
7532026, tekstip. (09)54953526, faksi (09) 54953517, sähköp: tiedotus@kuurosokeat.fi
Toimitusneuvosto: Riitta Ruissalo (pj), Tuula Hartikainen, Unto Honkanen, Eija Metsämäki,
Anu Mikkola, Raili Karisaari (siht), Tuija Lehtonen (päätoimittaja).
Hinta: Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen.
12 numeroa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteinä, videona, ja/tai sähköisenä versio-
na. Ruotsinkielinen Känselfrödet ilmestyy 6 kertaa vuodessa isokirjoituksella.
Tilaukset ja osoitteenmuutokset: Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS. Puh. 09-
5495 350, tekstip. 09-5495 3526, faksi 09-5495 3517, sähköp. kuurosokeat@kuurosokeat.fi
<http://www.kuurosokeat.fi>. Toimisto auki ma-pe klo 8.00-15.45 (heinäkuussa suljettu)
Painopaikka: Cityoffset, Tampere

Helen Keller maailmankonferenssi on ohi

Sunnuntai 14.10.2001. Uusi-See-
lanti, Auckland, näköalatorni Sky To-
wersin pyörivä ravintola 192 metrin
korkeudessa. Syön päivällistä
WFDB:n (Kuurosokeiden Maailman-
liiton) puheenjohtajan **Stig Ohlssonin**
kanssa. Päättämme kysyä WFDB:n ja
Suomen Kuurosokeat ry:n hallituksil-
ta, haluttaisiinko seuraava Helen Kel-
ler konferenssi pitää Suomessa.

Sunnuntai 12.06.2005, Savitaipale,
kesämökki. Kirjoitan tätä pääkirjoi-
tusta. Mikä on yhteistä näille tilan-
teille? No, kummassakin tapaukses-
sa on Helen Keller konferenssi ja
WFDB:n yleiskokous takanapäin.

Tällä kertaa 8. Helen Keller mail-
mankonferenssin ja 2. WFDB:n
yleiskokouksen paikkana oli Suomi
ja Tampere. Seuraavan kerran
nämä tapahtumat ovat vuonna 2009
Etelä-Afrikan Kapkaupungissa.

Konferenssi oli yleisömenestys:
osanottajia avustajat mukaanlukien
oli 417 henkilöä 44 eri maasta.

Paljon erilaisia päätöksiä ja mahta-
va määrä työtä on mahtunut näihin
kuluneisiin vajaaseen neljään
vuoteen. On pidetty sekä kansainvä-
lisen että suomalaisen suunnittelu-

työryhmän kokouksia. Lähetetty val-
tava määrä sähköpostia, kirjoitettu
kirjeitä, otettu kopioita. Hankittu
avustuksia, materiaalia, vapaaeh-
toista ja palkallista työvoimaa. Ja niin
edelleen.

Suunnittelutyöryhmällä oli kaiken
työn pohjana 3 tavoitetta:

1. Konferenssi on kuurosokeiden jär-
jestämä ja kuurosokeiden näköinen
 2. Konferenssi on maailman paras
kuurosokeiden konferenssi
 3. Suomalaisille kuurosokeille teh-
dään osallistuminen mahdollisim-
man helpoksi.
- Osanottajat kertovat, miten näissä
tavoitteissa on onnistuttu.

Haluan kiittää lämpimästi kaikkia
työssä mukana olleita, taustalla vai-
kuttaneita ja myös konferenssiin
osallistuneita. Jos luettelisin tässä
kaikki konferenssiin vaikuttaneet ja
työssä mukanaolleet, niin ei taitaisi
tämä koko lehti siihen riittää...Kiitos
siis vielä kerran kaikille yhteisesti ja
tasapuolisesti!

Kaikille oikein hyvää, lämmintä ja
rentouttavaa kesää!

Seppo Jurvanen

Suunnittelutyöryhmän puheenjohtaja■

“Oikeus tulla kuulluksi”

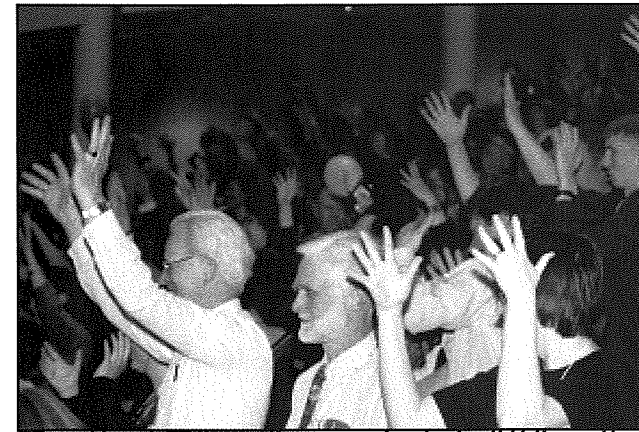
Kuurosokeiden 8. Helen Keller maailmankonferenssi avattiin Tampere-talolla perjantaina 3.6. Virallisten puheenvuorojen jälkeen oli vuorossa Teatteri Törmäys, joka veti yleisön mukaan esitykseensä. Oikealta: Päivi Suontakanen, Sointu Koskinen, Martti Avila, Anita Palo ja Hilikka Kasurinen. Kitaraa soittaa Russ Palmer, Riitta Lahtinen ohjaa. Kuva: R.K.

Tuija Lehtonen

Konferenssin avajaispäivänä Suomen suvi näytti kauneimmat kasvonsa. Aurinkoisena ja tyynenä perjantaiamuna Tampere-talon aula alkoi täyttyä eri puolilta maailmaa tulevista osallistujista. Ilmoittautumistiskillä kuhisi, kun reppuja ja neuvoja jaettiin tulijoille. Osa oli jo tuttuja keskenään, sillä edellisenä iltana järjestetyn tutustumisjuhlan alkuun mennessä oli jo puolet osallistujista ilmoittautunut.

Avajaissanat viittoi Suomen Kuurosokeat ry:n puheenjohtaja **Ulla Kungas**, jonka vehnänvaalea, hoikka olemus oli kuin suoraan entisestä Elovena-mainoksesta.

Konferenssin suojelija, tasavallan presidentti **Tarja Halonen** ei muilta kiireiltään päässyt henkilökohtaisesti paikalle, mutta lähetti tilaisuuteen tervehdyksen, jonka luki yhdistyksen toiminnanjohtaja **Kai Leinonen**.

Teatteri Törmäys sai yleisöltä raikuvat aplodit. Kuva: R.K.

Kuurosokeiden maailmaliiton puheenjohtaja, ruotsalainen **Stig Ohlsson** oli virallisen avajaistilaisuuden viimeinen puhuja. Stig oli mukana jo ensimmäisessä Helen Keller maailmankonferenssissa New Yorkissa 28 vuotta sitten. Stigin puheenvuorosta kävi erittäin hyvin selville, kuinka tärkeitä tapahtumia konferenssit ovat olleet kuurosokeiden kannalta. Aluksi konferenssien taustajärjestäjinä toimivat sokeiden järjestöt, mutta konferenssien myötä perustettiin yhä uusia kansallisia kuurosokeiden järjestöjä. Nyt ne ovat niin vahvoja, että tällaisten suurimittaisten konferenssien järjestäminen on mahdollista.

Avajaisjuhlan kruunasi kuurosokeiden oma Teatteri Törmäys, joka loi tunnelmaa musiikkiesityksellään ja veti yleisön viittomaan kanssaan.

Perjantain pääpuhujat

Avajaisjuhlan jälkeen lounaalla kuului kiitteleviä ja ihastuneita komment-

teja: ”Hienot järjestelyt, tästä meidän kannattaa ottaa oppia”. Ainoastaan kuulokkeiden toimivuus sai aikaan hieman arvostelua.

Avajaispäivän ensimmäinen pääpuhujana, Kuurosokeiden maailmaliiton pääsihteeri, tanskalainen **Lex Grandia** puhui nimensä mukaisesti laeista ja ihmisoikeuksista. Hän nosti esille monia asioita, jotka on periaatteessa hyväksytty ihmisoikeuksiksi, mutta kuurosokean kannalta ne eivät toteudu. Esimerkiksi oikeus elämään on sananhelinää maisa, missä kuurosokean elämää ei arvosteta.

”Oikeus tulla kuulluksi edellyttää sitä, että ihminen voi käyttää omaa kommunikointimenetelmäänsä ja saada mahdollisuuden toimiviin tulkkipalveluihin tarvittaessa”, Lex Grandia muistutti.

Avajaispäivän toinen pääpuhujana oli Kynnys ry:n toiminnanjohtaja **Kalle Könkkölä**. Hän kertasi, kuinka vammaisten ihmisten asema on muuttunut aikojen kuluessa. ”Meitä on vuosisatojen ajan nöyryytetty ja eristetty muista ihmisistä.” Nyt tulevaisuus näyttäisi ensimmäistä kertaa valoisalta myös vammaisille. Kalle Könkkölä painotti myös vammaisjärjestöjen yhteistyön merkitystä. ■

Tasavallan presidentin tervehdys

Ensimmäisestä Helen Keller maailmankonferenssista New Yorkissa on kulunut 28 vuotta, kun tänään Tampere-talolla vietetään kahdeksatta Helen Keller maailmankonferenssin avajaisjuhlaa.

Konferenssin teemaksi on valittu "oikeutemme olla kuurosokeita ja osallistua yhteiskunnassa". Tämä täysimittainen osallistuminen tarkoittaa niin poliittista kuin sosiaalista osallistumista. Kommunikaation, liikku-
misen ja tiedonsaannin tulee olla kunnossa, jotta myös kuurosokean tasavertainen osallistuminen voi toteutua.

Helen Keller maailmankonferenssi on alusta lähtien ollut vahvasti kuurosokeiden oma tapahtuma. Kuurosokeiden kiinnostus järjestötoimintaan ja usko omiin vaikutusmahdollisuuksiin on kasvanut, kun tapaaminen ja kokemusten vaihtaminen muiden kuurosokeiden kanssa eri puolilta maailmaa on tullut mahdolliseksi. Hyvä esimerkki toiminnan kehittymisestä on vuonna 2001 perustettu Kuurosokeiden maailmanliitto, jonka kautta kuurosokeat ovat

päässeet vaikuttamaan myös kansainväliseen vammaispolitiikkaan. Kansainväliset kontaktit eivät kuitenkaan ole kuurosokealle itsestään selvyyttä, sillä tulkkaus ja ympäristön mahdolliset esteet on huomioitava. On upea asia, että Suomen Kuurosokeat ry yhteistyössä Kuurosokeiden maailmanliiton kanssa pystyy järjestämään tällaisen laajamittaisen kansainvälisen tapaamisen.

On tärkeää, että kaikki ihmiset voivat osallistua heitä itseään koskevaan päätöksentekoon. Helen Keller maailmankonferenssit ovat edistäneet kuurosokeiden omien järjestöjen perustamista eri maissa, ja omien yhdistystensä kautta kuurosokeat saavat yhteiskunnallisen kanavan vaikuttamiseen. Tietoisuus kuurosokeiden tarpeista ja oikeuksista leviää, kun kuurosokeat itse tekevät pitkäjänteistä työtä kansallisesti ja kansainvälisesti.

Toivotan 8. Helen Keller maailmankonferenssille parhainta menestystä.

Tarja Halonen

Tasavallan presidentti ■

Suomesta Japaniin

Ylh. oik. Riku Virtanen aloitti lauantain luennot. Riku opiskelee lakia Turun yliopistossa. Kuva R.K. Ylh. vas. Shinichiro Kadokava istuu kuvassa keskellä amerikkalaisen ja japanilaisen tulkkinsa ympäröimänä. Kuva K.K.

Tuija Lehtonen

Lauantai-ohjelma alkoi ensimmäisellä pääluennolla, jonka piti suomalainen **Riku Virtanen**. Hän kertoi yleisölle Euroopan ihmisoikeussopimuksista sekä suomalaisesta lainsäädännöstä.

Viimeisen 15 vuoden aikana on Euroopassa hyväksytty ihmisoikeussopimus ja Suomessa on astunut voimaan uusi perustuslaki. Euroopan ihmisoikeussopimuksen merkitys on siinä, että se antaa mahdollisuuden valittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen, mikäli katsotaan, että Suomen oikeuslaitos on rikkonut perus- ja ihmisoikeuksia. Perustuslain

myötä Suomessa perusoikeudet ovat saaneet paremman suojan, mutta syytteiden nostaminen esim. syrjinnän perusteella ei ole helppoa.

Toiseksi lauantai-aamun pääluennoitsijaksi suunniteltu puhuja Malista ei ollut saanut passiaan ajoissa. Hänen tilallaan kuultiin esitelmä ruotsalaisen Shia-järjestön toiminnasta.

Iltapäivän toisen pääluennoitsijan piti alun perin tulla Yhdysvalloista, mutta hänkään ei ollut päässyt paikalle. Niinpä luennolla loisti kaksi japanilaista.

Schinichiro Kadokawa, lempinimeltään Shin, kertoi kehittämästään Easypad-tietokoneohjelmasta. Shin Kadokawa viittoi luentonsa amerikkalaisella viittomakielellä, jonka käänsi englanniksi puheelle amerikkalainen tulkki.

Kadokawa on kehittänyt japanilaisille sokeille ja kuurosokeille ohjelman, jonka avulla internetin, sähköpostin ja erilaisten asiakirjaohjelmistojen käyttö on helppoa tietokoneella, jossa on valmiina Windows-käyttöjärjestelmä. Shin on laatinut ohjelman käyttäen C++ ohjelmointikieltä. Ohjelman nimi on Easypad, suomeksi helppoalusta. ”Koska sen käyttö on todella helppoa”, vakuutti Shin.

Tuhansia kirjaimia

Shin Kadokawan jälkeen oli vuorossa toinen japanilainen, **Yasuhiro Tanaka**. Tanaka puhui japania, jonka tulkki käänsi englanniksi.

Tanaka kertoi olevansa syntymäsokea, kuulo oli alkanut heikentyä 10-vuotiaana. Hän luonnehti itseään erittäin vaikeasti kuulovammaiseksi.

Yasuhiro Tanaka oli valmistunut hie-rojaksi, mutta toimii nyt vertaistukineuvojana kuurosokeiden työkeskuksessa järjestäen kursseja tietokoneen käytössä.

Yasuhiro Tanaka. Kuva K.K.

Yasuhiro Tanaka kertoi, että Japanin kirjoitusjärjestelmä poikkeaa länsimaisesta, jossa kaikki sanat muodostetaan pelkästään 26-29 aakkosen avulla. Japanissa on käytössä kaksi kirjoitusjärjestelmää, toinen perustuu tavuihin, toinen merkityksiin. Katakana-kirjaimet ovat äänteisiin pohjautuvia tavumerkkejä, joita on 50 kappaletta. Kanji-merkit ilmaisevat tavujen sijaan kokonaisia merkityksiä. Näitä kirjoitusmerkkejä on useita tuhansia, mutta vähintään 2000 merkin tunteminen on välttämätöntä, että pystyy ymmärtämään lukemaansa.

Japanilainen pistekirjoitus laadittiin aluksi katakana-merkkien ympärille. Koska kirjoitusjärjestelmä ei salli kovin rönsyilevää kirjoitusta, on kanji-merkkejä otettu mukaan. Näin on kehittynyt ns. kan-braille. Erilaisia tietokoneeseen liitettäviä ohjelmia ja laitteita tarvitaan, että japanilainen pistekirjoitus on mahdollista tietokoneen avulla. ■

“Täydellisyys on vääränlainen peili kuurosokealle”

Tuija Lehtonen

“Kuurosokea ei halua aina kuulla, että hänessä on jotain vikaa. Kuurosokealle kuurosokeus on osa elämää ja kuurosokean elämä on yhtä arvokas kuin muidenkin”, painotti **Lex Grandia** 8. Helen Keller maailmankonferenssin päätöspuheen-vuorossaan sunnuntaina.

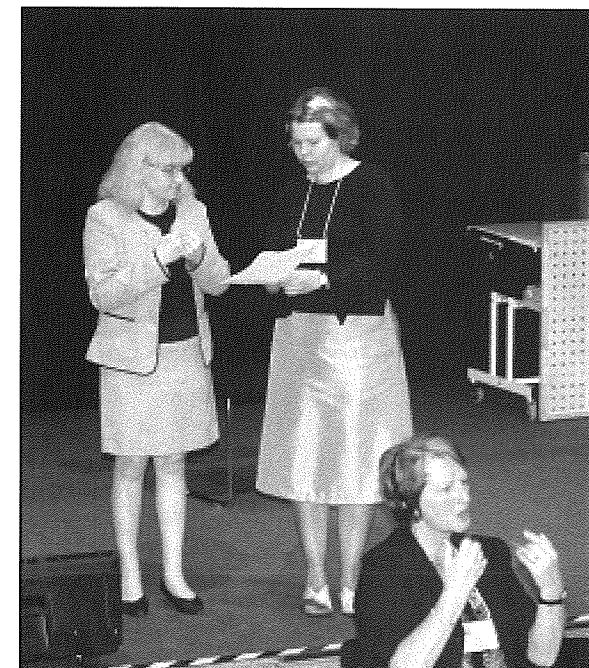
”Täydellisyys on vääränlainen peili kuurosokealle”, Lex Grandia julisti. ”Emme voi elää siitä mitä meillä ei ole, vaan siitä mitä meillä jo on”.

Kuurosokealla on oikeus tuntea itsensä hyödylliseksi yhteiskunnan jäseneksi, tuntea yhteenkuuluvuutta muiden kanssa ilman syrjintää.

Sisun merkitys

Lex Grandia kiitti suomalaisia upeasta järjestelytyöstä. Konferenssi oli hänen mukaansa täydellinen menestys. ”Nyt kaikki tietävät, mitä on suomalainen sisu”, Lex hehkutti.

Ulla Kungas toivotti päättäjäissanoissaan, että jatkukoon Helen Keller maailmankonferenssit nyt ja aina, sukupolvesta toiseen. ”Siitä pidäm-

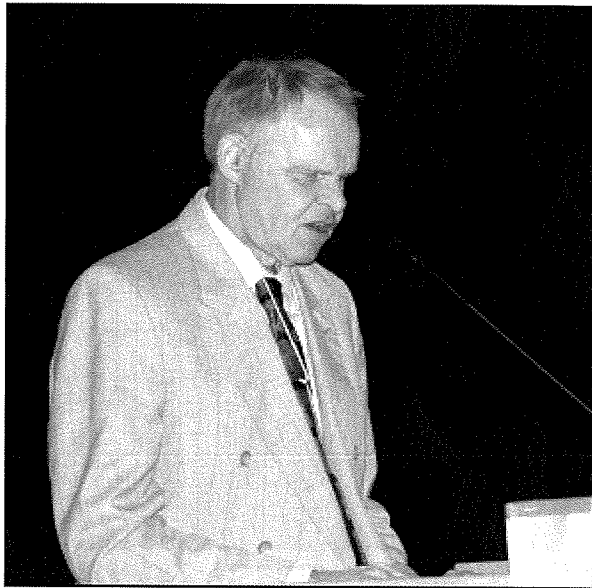

Ulla tulkkinsa kanssa, edessä tullaan jollekin skandinavista kielistä. Kuva R.K.

me me huolen, tulemme tapaamaan neljän vuoden välein”, Ulla vakuutti. Helen Keller konferenssit ovat paras tapa kerääntyä yhteen ja tavata kuurosokeille itselleen tärkeitä ihmisiä. ”Muistakaa elää ansaittua, oikeutettua elämää kotimaassanne – pitäkää puolenne”, Ulla viestitti puheensa lopuksi.

Helen Keller maailmankonferenssin päätti **Kari Hyötylän** hauska panto-miemiesitys. Tarina kertoi miehestä joka valmistautuu shakkiotteluun urheilutreenien avulla, voittaa ottelun ja lopuksi päivän jännityksen uuvuttamana nukahtaa kesken pistekirjan lukemisen. ■

Kuurosokeiden maailmanliiton kokous päätti konferenssin

Ylh. vas. Kuurosokeiden maailmanliiton uusi puheenjohtaja Lex Grandia, Ylh. oik. Kunniajäsen Stig Ohlsson tulkkinsa kanssa. Kuvat R.K.

Tuija Lehtonen

Kuurosokeiden maailmanliitto päätti kokouksessaan 5.-7.6. uuden hallituksen kokoonpanosta ja julkilausuman sisällöstä. Kuurosokeiden maailmanliiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti tanskalainen **Lex Grandia**. Hän toimi aikaisemmin maailmanliiton pääsihteerinä. Maailmanliiton ensimmäinen puheenjohtaja, ruotsalainen **Stig Ohlsson** valittiin kunniajäseneksi.

Yleiskokous päätti, että seuraava, järjestyksessä 9. Helen Keller maailmankonferenssi ja Kuurosokeiden maailmanliiton 3. yleiskokous järjes-

tetään vuonna 2009 Kapkaupungissa, Etelä-Afrikassa.

Julkilausumassa kuurosokeat vaativat kaikkia maita takaamaan kuurosokeille kaiken mahdollisen tuen, että ihmisoikeudet toteutuisivat myös heidän kohdallaan.

Konferenssin päätösjuhlissa **Anu Mikkola** lausui kirjoittamiaan runoja, jotka **Tuija Mustonen** tulkkasi hienosti viittomakielelle. Lopuksi vielä **Russ Palmer** kumppaneineen esitti saman laulun, joka avajaisissa veti yleisön mukaan. ■

Neljä vuotta Kapkaupunkiin

Seuraavan isäntämaan, Etelä-Afrikan kuurosokeiden järjestön puheenjohtaja André van Deventer (keskellä tulkkinsa vieressä) myhäilee tyytyväisenä konferenssin päätäjäissanoja kuunnelleensa. Suomen Kuurosokeat ry lahjoitti Deventerille yhdistyksen viirin muistoksi 8. Helen Keller maailmankonferenssin isäntämaasta. Kuva: K.K.

Tuija Lehtonen

“Oli kiinnostava seurata, kuinka konferenssissa niin monet ihmiset eri kulttuureista tapasivat toisensa ja kuinka eri tavoin he sopeutuvat kuurosokeuteen. Voimme oppia paljon toisiltamme”, iloitsi Etelä-Afrikan kuurosokeiden järjestön puheenjohtaja **André van Deventer** Tampere-talon sanomille konferenssin jälkeen.

Konferenssiin osallistui kuurosokeita Euroopan eri maista, Pohjois- ja Etelä-Amerikasta sekä Aasiasta ja Afrikasta. Afrikassa kuurosokeiden toiminta on monissa maissa vasta käynnistymässä. Seuraava konferenssi pidetäänkin Afrikan mantereella, Etelä-Afrikassa. Paikka on mantereen eteläisimmässä kärjessä, Hyväntoivonniemellä sijaitseva Kapkaupunki, ja aika lokakuussa 2009. Koska Kapkaupunki sijaitsee päiväntasaajan eteläpuolella, ovat vuodenajat siellä päinvastaiset kuin meillä. Lokakuu on siellä kevättä.

Seuraavaan konferenssiin osallistujat saavat nauttia ainakin henkeäsalpaavan kauniista maisemista. Kaupunki tunnetaan erityisesti laakeahuippuisesta Pöytävuoresta.

Kuurosokeiden maailmanliiton alueelliseksi edustajiksi seuraavaksi nelivuotiskaudeksi valittiin: **David Shaba** Tansaniasta (Afrikka), **Satoshi Fukushima** Japanista (Aasia), **Sanja Tarczay** Kroatista (Eurooppa), **Beatriz Vallejo** Kolumbiasta (Etelä-Amerikka), **Jeffrey Bohrman** USA:sta (Pohjois-Amerikka) ja **Jan Scahill** Uudesta-Seelannista (Tyynenmeren alue). ■

Venäjällä äidit päättävät lasten asioista

Tuija Lehtonen

Itäisen naapurimme Venäjän kuurosokeiden tilanteesta kertoivat **Natalia Kremneva** ja **Nadezda Golovan** sunnuntai-aamun työpajassa.

Natalia Kremneva edusti Moskovan Usher Forumia. Hän kertoi siitä, miten Usher Forum on opettanut kuurojen yhdistystä toimimaan kuurosokeiden kanssa. Perinteisesti Sokeain yhdistys on tukenut kuurosokeita Venäjällä. Kuitenkin monet kuurosokeat samaistuvat kuuroihin. Näön heiketessä he jäävät usein eristyksiin. Vuonna 1998 perustettu Usher Forum on lähtenyt kehittämään yhteistyötä kuurojen yhdistysten kanssa ja toimii asiantuntijana ja opettajana siinä, miten kuurosokean kanssa kommunikoidaan.

Kuurosokeiden sosiaalisen tuen järjestön, Elviran varapuheenjohtaja Nadezda Golovan puolestaan painotti varhaisen kuntoutuksen ja opetuksen merkitystä ja tiedonsaannin tärkeyttä kuurosokealle. Venäjällä on lukuisia esimerkkejä siitä, kuinka ylihuolehtivat vanhemmat ja etenkin äidit ovat pitäneet kuurosokeita lapsia kotonaan ja estäneet heidän

Keskellä Nadezda Golovan viittoo venäläiselle tulkilleen, vasemmalla oleva tulkki kääntää englanniksi. Takana tulkki toistaa Golovanin viittomat taktiilisti Sergey Sirotkinille. Kuva: R.K.

kontaktinsa muuhun maailmaan. Pahimmassa tapauksessa nämä lapset eivät ole koskaan oppineet kommunikoidaan muuten kuin äitinsä kanssa itse keksityllä kommunikointitavalla. Äitien kuollessa nämä kuurosokeat ovat täysin avuttomia ja he päätyvät vanhainkotiin tai johonkin laitokseen.

Nadezda Golovan toivoo, että Venäjällä valtio tunnustaisi kuurosokeuden omaksi vammakseen, jolloin apua ja kuntoutusta saataisiin paremmin kohdennettua. Tällä hetkellä koko maassa toimii vain yksi erityisesti kuurosokeille tarkoitettu kuntoutuskeskus, joka sijaitsee Moskovan lähellä. ■

Keskusteluja tauolla

Tuija Lehtonen

Lounas- ja kahvitauoilla lauantaina, konferenssin toisena päivänä huomasin, kuinka ihmiset olivat jo tutustuneet paremmin toisiinsa ja uskasivat ylittää kieli- ja kulttuurirajat.

Tapasin kahvilla italialaisen kuurosokean **Francesco Ardizzinon**. Hän oli keskustellut taktiiliviittosen suomalaisen kuurosokean kanssa ja arveli ymmärtäneensä keskustelusta noin puolet.

Francesco Ardizzino kertoi tulkkinsa välityksellä olevansa erittäin vaikuttunut konferenssijärjestelyistä sekä kaikista uusista asioista, joita hän oli jo siihen mennessä oppinut. Erityisen vaikutuksen häneen oli tehnyt **Riitta Lahtisen** viestintä-työpaja. Italialainen sanoo olleensa aivan hämmästyneenä, mitä kaikkia ulottuvuuksia sosio-haptiset viestintämenetelmät tuovat kommunikaatioon. "Teen kaikkeni, että Riitta saa kutsun Italiaan luennoimaan tästä aiheesta", Ardizzino vakuutti. ■

Useita erilaisia työpajoja

Tuija Lehtonen

Lauantai-iltapäivän työpajat jatkoivat kommunikaatioteemalla. Yksi työpajojen aiheista koski sisäkorvaistutusta eli kokleaimplanttia. **Russ Palmer** kertoi siitä, kuinka hän on leikkauksen jälkeen sopeutunut uusiin ääniin ja oppinut tulkitsemaan niitä.

Russ veti sunnuntaina useamman musiikkityöpajan. Afrikkalaisten rumpujen työpajassa vauhti oli kova ja osallistujat nauttivat sydämensä kyllyydestä rytmin ilosta.

Sunnuntaina samaan aikaan Russin musiikkityöpajojen kanssa oli tarjolla useita eri taidetyöpajoja.

Maanantaina oli jäljellä yksi työpaja, jälleen aiheena kommunikaatio. Sen vetivät **Riitta Lahtinen** ja **Pirkko Pölönen** yhdessä.

Yllämainittujen sekä kaikkien muidenkin eri työpajojen, sekä konferenssin muun annin herättämät ajatukset tulevat jäämään osallistujien mieliin loppuelämäksi. ■

Kokemuksia kaikille aisteille

Raili Karisaari

Rovala-Opiston viittomakielen ohjaajaopiskelijat rakensivat Tampere-taloon konferenssin ajaksi suositun aistihuoneen.

Aistihuoneessa kävijä sai kokeilla kaikkia aistejaan vuorotellen. Kävi-
jän turvallisuudesta huolehtivat vä-
rikkäät aistihaltijattaret, joiden ole-
mus toi monelle mieleen lapsuuden
satunäytelmät. Aistihaltijattarien
asuun kuului pitkä kellohelsinki-
kaapu sekä korkea kartionmuotoi-
nen päähine, josta liehui pitkä ohut
huntu. Puvut olivat Rovaniemen tek-
nisen ammattioppilaitoksen pu-
kuompelijalinjan opiskelijoiden val-
mistamia.

Tuntoaistikohteessa tunnusteltiin erilaisia pintoja. Suomalaisen sau-
nan tuoksu herätti kävijän hajuaist-
in. Kuuloaisti vei vieraan suomalai-
seen metsään, missä sai kuunnella
lintujen ääniä. Monet huonokuuloi-
setkin erottivat eri lintujen ääniä ja
tunnistivat niitä. Näköaistin avulla sai
ihailla kuvia Suomen luonnosta eri
vuodenaikoina. Suomalaisiin maku-
elämyksiin tutustuttiin maistamalla

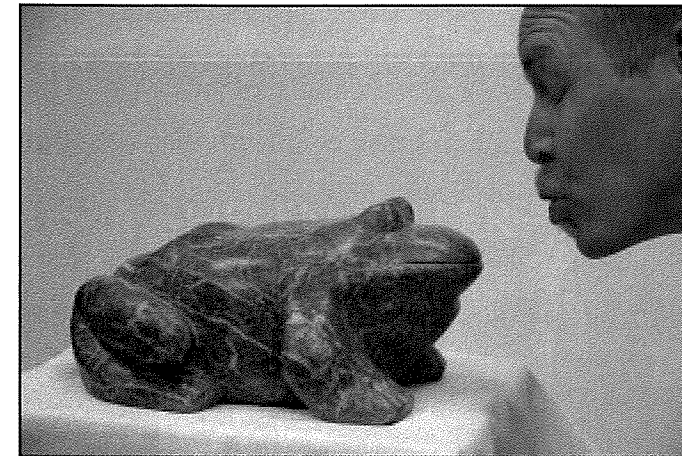
*Rovala-Opiston aistihaltijattaria. Tei-
ja Tsutsunen oikealla. Kuva: R.K.*

muun muassa Turun sinappia, sal-
miakkipastilleja ja Fazerin sinistä.

Kuudes kohde oli verholla eristetty
pöytä. Se ääressä asiakas sai poh-
tia kuudennen aistin olemassaoloa
ja muotoa, sekä kirjoittaa paperille
tuntemuksia aistihuoneesta.

“Saimme aistihuoneesta todella hy-
vää palautetta. Ja mikä tärkeintä, pa-
lautetta tuli varsinkin kuurosokeilta
asiakkailta”, Rovala-Opiston opetta-
ja **Teija Tsutsunen** kertoi. Kokemuk-
set eivät ole olleet epämiellyttäviä tai
liian pelottavia. Myös ulkomaalaiset
tulivat rohkeasti kokemaan aistihuo-
neeseen. ■

Sammakko oli kosketeltavin veistos

*Pentti Pietiläisenkin ihastui veistok-
selliseen sammakkoon. Kuva: R.K.*

Tuija Lehtonen

Helen Keller konferenssin yhtey-
dessä Tampere-talon Talvipuutar-
hassa oli esillä Kosketeltava veis-
tos 2005 –näyttely. Kuurosokeat
valitsivat tuntoaistinsa avulla näyt-
telyssä olleiden töiden joukosta vuo-
den kosketeltavimman veistoksen.
Voittajatyö on kuvanveistäjä **Ju-
hani Saksan** työ ”Lammikon laidalla”
(2004). Veistos kuvaa tyytyväistä,
pulskaa sammakkoa. Materiaalil-
taan työ on kromimarmoria.

Juhani Saksan ”Lammikon laidalla”
sai 1/3 kaikista annetuista äänistä
ja oli ylivoimainen voittaja. Peruste-
luissaan, miksi juuri tämä veistos
miellytti eniten kuurosokeat kertovat
mm. näin:

- Tuntuu hyvältä ja sileä iho. Kädet
liikkuvat ja on helppo tunnustella.
- Älyttömän sileä ja viileä pinta, miel-
lyttävä. Muhkeat muodot.
- Selvälinjainen, kuurosokeille sopi-
va kosketeltavaksi
- Symppis. Mukava käsille.
- Valmistusmateriaali ihanan tuntui-
nen. Mukavat muodot
- Tuntui sileältä ja kylmältä, kuin
sammakkokin. UPEA.
- Ihanan hellyyttävä
- Miellyttävää ja turvallista kosketel-
la sekä materiaalin että muotojen
puolesta

Sammakon jälkeen eniten ääniä
saivat **Väinö Komun** ”Leppälintu”,
Johanna Häiväoan ”Maisema” ja
Raili Mikkosen ”Menossa”.

Kuurosokeat ovat valinneet koske-
teltavimman veistoksen jo vuodes-
ta 1989. Aluksi kilpailu oli vuoden
välein, nyt se järjestään triennaali-
na kerran kolmessa vuodessa. Täl-
lä kertaa voittajatyön valintaan osal-
listuivat ensimmäistä kertaa myös
ulkomaiset kuurosokeat.

Kuvanveistäjä Juhani Saksa on syn-
tynyt vuonna 1939. Hän asuu ja
työskentelee Kangasniemellä. ■

Värikäs taidenäyttely

Raili Karisaari

Konferenssin ajaksi Tampere-talolle oli pystytetty värikäs taidenäyttely. Esillä oli kuurosokeiden maalauksia, veistoksia, tekstiilejä, asetelmia. Näyttely herätti ihastusta ja ihmetystä. "Ovatko nämä kaikki kuurosokeiden tekemiä? Ovatko nämä myytävänä?"

Näyttelyosasto oli ala-aulan peräosassa rauhallisessa nurkkauksessa. Luentojen lomassa monet tulivat sinne rentoutumaan ja rauhoittumaan.

Antti Jäkälän muistonäyttelyyn "Mies elämän ilon takana" oli koottu valokuvia Antin elämästä, Antin kirjoituksia ja hänelle rakkaita tavaroita. Näyttelyn suunnitteli ja kokosi **Anita Palo**.

Karhotin –näyttely esitteli Lapin alueen kuurosokeiden taideharrastusta. Valokuvat, maalaukset, eri materiaaleista tehdyt veistokset ja esineet ovat peräisin Lapin taideleireiltä alkaen vuodesta 1995. Maalaukset olivat etupäässä öljyväritöitä. Veistoksissa ja muissa esineissä oli käytetty erilaisia luonnonmateriaale-

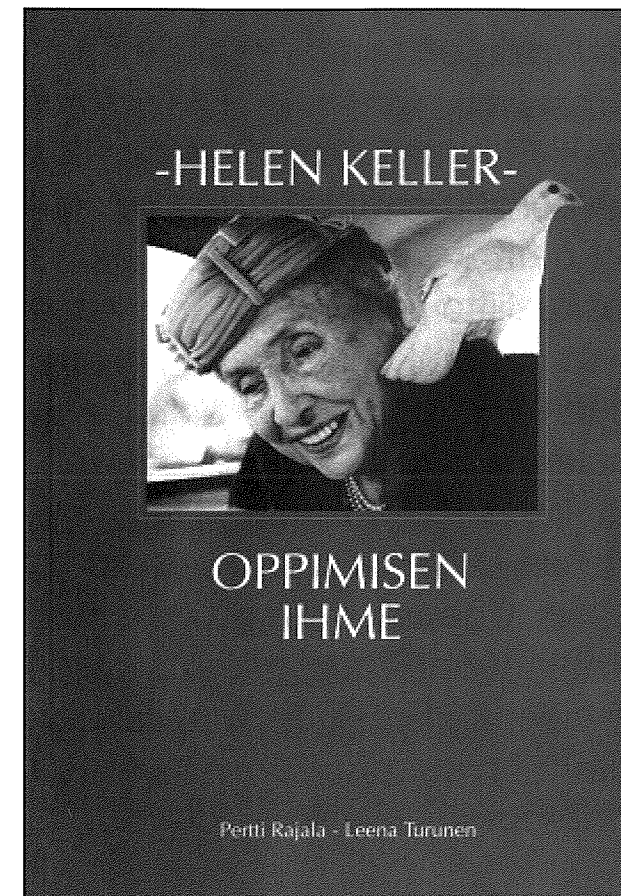
Toimintapäivien savitöitä. Kuva: R.K.

ja: puuta, savea, kiveä ja nahkaa. Lisäväriä näyttelylle toivat unelman ohuet silkkihuivit, joiden työn ohjaus oli **Irene Kangasniemen** käsialaa.

Yhtä luonnonläheinen oli myös valtakunnallinen näyttely, jonka teemanä oli "neljä vuodenaikaa". Töissä oli kuvattuna mm. omenapuita, iloinen apinaperhe, ankka sinisessä lammissa, värikkäitä kukkia, rauhallista järvimaisemaa.

Toimintapäivien tuotokset olivat pääasiassa savitöitä – ruukkuja, maljakoita ja eläimiä. Koristeellinen saviruukku hehkuvan punaisella taustalla näytti todella vaikuttavalta. ■

Helen Kellerin Suomen vierailu

Helen Kellerin Suomen vierailusta vuonna 1957 on kerrottu myös Suomen Kuurosokeat ry:n julkaisemassa selkokirjassa Helen Keller - oppimisen ihme (Pertti Rajala ja Leena Turunen, 1993)

Tuija Lehtonen

Toukokuussa 1957 suomalaisissa lehdissä kohistiin maailmankuulusta Helen Kelleristä, joka oli ensimmäisellä ja ainoaksi jääneellä vierailullaan Suomessa. **Helen Keller** lu-

mosi kaikki, jotka hänet tapasivat. Vaikutuksen suuruudesta kertoo Suomen Kuvalehden otsikko "Maailman kahdeksas ihme".

Suomeen Helen Keller saapui lentäen sunnuntaina iltapäivällä 12.5.1957. Vastaanottokomiteaan kuuluvat Yhdysvaltain silloinen suurlähettiläs ja kulttuuriavustaja, Sokeain keskusliiton pääsihteeri **Leo Hirsmukallio** ja Suomen Kuurojen liiton edustaja rouva **Katri Pitkänen**. Paikalla on myös Helsingin Sanomien reportteri, joka odottaa malttamattomana kuuluisaa vierasta.

Kun Helen Keller tulkkinsa **Polly Thompsonin** kanssa astuu alas lentokoneesta, menee reportteri sekaisin ihastuksesta. Hän kehuu arvovieraan tyylikästä vaatetusta, nuorekasta ulkomuotoa ja eloisaa olemusta. "Hänen tulonsa oli kuin kevään ilmestyminen", reportteri suituttaa ja jatkaa "Helen Keller on henkisesti tämän maailman yläpuolella"

Tiivis ohjelma

Seuraavina päivinä Helsingin Sanomat seuraa tiiviisti Helen Kellerin Suomen ohjelmaa.

Maanantaina 13.5. Helen Keller pitää tiedotustilaisuuden lehdistölle Yhdysvaltain suurlähetystön tiloissa. Tunnin ajan hän seisoo ystävänsä ja tulkkinsa Polly Thompsonin kanssa yleisön edessä vastaamassa kysymyksiin. Helen Keller haluaa itsekin tietää, mitä Suomessa on tehty sokeain ja kuurojen hyväksi. Hän vetoaa voimakkaasti työnantajiin, että he työllistäisivät sokeita.

Helen Kellerille kerrotaan, että Suomessa on "40 täysin sokeata ja kuuromykkää henkilöä". Helsingin Sanomista löytyy myös lyhyt maininta, että "tietämämme mukaan saapuu Vaasasta asti Helsinkiin Helen Kelleriä tapaamaan yksi hänen kohdalotovereistaan, kuuromykkä ja sokea". Kuka tuo henkilö oli ja tuliko tapaamisesta mitään, sitä lehti ei enää kerro.

Huvittavalta ja samalla ihmetyttävältä tuntuu jälkeen päin lukea, kuinka sen ajan reportterit toisaalta hämmästelevät Helen Kellerin kykyä ilmaista itseään puhumalla ja toisaalta he jatkuvasti käyttävät tästä nimitystä kuuromykkä. Kuinka puhuva tai ylipäättään kommunikoiva ihminen voisi olla mykkä?

Helen Kellerin tiistaipäivän ohjelmasta ei Helsingin Sanomissa kerrota. Vierailu on innostanut piirtäjä **Kari Suomalaista**, jonka tiistain ku-

vassa "Helen Kellerin tie" pimeässä hapuileva pikkutyttö kulkee tietä pitkin valoon. Tien päässä iäkäs, ylimaalisen valaistunut nainen astelee ruusujen ympäröimänä.

Presidentillinen tervehdys

Keskiviikkona 15.5. Helen Kellerin päiväohjelmaan on merkitty vierailu Sokeain koululla. Illalla Sokeain Keskusliitto ja Kuurojen liitto järjestävät hänen kunniakseen juhlatilaisuuden, joka pidetään Kauppakorkeakoulun tiloissa. Helsingin Sanomat kertoo, että Helen Kellerin saapuesssa kaikki nousivat seisomaan, vaikka yleensä seisoen oli tapana vastaanottaa vain itse tasavallan presidentti. Presidentin puolesta tilaisuutta kunnioitti läsnäolollaan puoliso rouva **Sylvi Kekkonen**.

Helen Keller ei taaskaan tyydy tyhjiin sanoihin vaan vetoaa voimakkaasti "aistiviallisten" työllistämisen puolesta. "Joutilaisuus on julmin osavammaisuuden kaikissa muodoissa", painottaa Helen Keller.

Tilaisuuteen oli ollut jaossa pieni määrä lippuja myös sokeille ja kuuroille, mutta läheskään kaikki halukkaat eivät olleet saaneet mahdollisuutta saapua paikalle.

Juhlatilaisuutta seuraavana päivänä eli torstaina Helen Keller vierailee

vielä Työterveyslaitoksessa, missä hänelle kerrotaan testeistä, jolla mitataan ammattiin soveltuvuutta.

Alun perin hänen oli ollut tarkoitus lentää torstaiksi ja perjantaiksi Kuopioon vieraillakseen Kuopion sokeain koululla, mutta vierailu peruuntui, koska Kuopion lentokenttä ei ollut lentoturvallinen kelirikon vuoksi.

Kalevalakoru lahjaksi

Viimeisenä Suomen vierailupäivänään Helen Keller ja Polly Thompson oli kutsuttu lounastamaan molempien sosiaaliministereiden, **Eino Saaren** ja **Työne Leivo-Larssonin** kanssa. Lounaalla vieraille ojenetaan Sokeain Keskusliiton lahjana hopeiset hannunvaakuna-aiheiset Kalevalakorut. Helen Keller saa riipuksen ja Polly Thompson rintaneulan. Helen Kellerin kerrotaan ihas-tuneena kuljettaneen sormeaan hannunvaakunan kuvion päällä.

Helen Keller lensi aikaisin lauantai-aamuna Suomesta kohti Sveitsiä, joka oli hänen viimeinen vierailukohhteensa ennen paluuta kotimaahan Yhdysvaltoihin. Kotona Connecticutin osavaltiossa Helen Kelleriä odotti kolme koiraa, kaksi saksanpaimenkoiraa ja yksi mäyräkoira.

Päälähteenä on käytetty Helsingin Sanomia 12.-18.5 1957.■

Helen Kellerin matkat

Helen Kellerillä (1880-1968) oli jo vankka maine luennoitsijana ja esiintyjänä kotimaassaan Yhdysvalloissa, kun hän vuonna 1930 matkusti ensimmäistä kertaa ulkomaille. Helen Kellerillä oli tuolloin mukanaan kaksi uskollista seuralaistaan, opettajansa **Anne Sullivan Macy** sekä 16 vuotta aiemmin taloudenhoitajaksi palkattu Polly Thompson.

Yhteiset matkat jatkuivat vuoteen 1936, jolloin Anne Sullivan kuoli. Sen jälkeen Helen ja Polly tekivät vielä kuusi laajaa matkaa eri puolille maailmaa. Skandinaviaan toukuussa 1957 suuntautunut matka jäi kummankin viimeiseksi. Polly Thompson kuoli kolme vuotta myöhemmin ja vuosi sen jälkeen Helen Keller sai ensimmäisen sydäninfarktinsa ja vetäytyi julkisesta elämästä.

Helen Keller kuoli kotonaan 1.6.1968, vajaa neljä viikkoa ennen 88:tta syntymäpäiväänsä. Helen Kellerin hautajaisiin osallistui yli 1200 surijaa. Hänen tuhkinsa on sijoitettu pääkaupunki Washingtonin kansallispyhättöön.■

Liisan taitavat kädet kutovat I love you-merkkejä

Anu Mikkola

Tampereen konferenssissa jokaisen osallistujan reppuun pakattiin pieni kudottu I love you -rintamerkki, konferenssin virallinen maskotti. Merkkejä oli myös myynnissä ja ne menivät kuin kuumille kiville.

Merkit kutoi **Liisa Huttunen**. Liisa on 73-vuotias, kuuro ja myöhemmällä iällä hänen näkönsä on heikentynyt. Hän asuu Toimintakeskuksessa Tampereella.

Lapsuutensa Liisa eli holhoojansa, vanhainkodin johtajan luona. Liisa oli vilkas ja otti asioista itse selvää, toisin kuin hänen koulutoverinsa kuurojenkoulussa. Liisa tottui myös auttamaan vanhainkodin vanhuksia.

Vanhainkodin kokemusten innoittamana Liisa opiskeli sairaala-apulaiseksi ja sai hyvän todistuksen. Liisa oli työssä Hämeenlinnan sairaalassa ja piti työstään. Tampereelle Liisa muutti miehensä työn vuoksi, missä hän ei enää saanut sairaala-apulaisen työtä. Tampereella Liisa työskenteli teknillisessä museossa siistijänä 20 vuotta.

Liisa
Huttunen

Käsityöharrastus alkoi villatakista

Liisan käsityöharrastus sai alkunsa naimisiin menon jälkeen. Liisa kutoi ensin miehelleen lapinaiheisen villatakin. Villatakki oli todella suuritoinen, Liisa oli itsekkin yllätynyt onnistuneesta lopputuloksesta.

1980-luvun lopulla Liisa teki valtaavan suuritöisen kudotun taulun, jossa oli kudottuna kaikkien sormiaakkosten käsimerkit. Liisa näytti työtään Tampereen kuurojen yhdistyksellä ja sai kehotuksen lähettää työn kuurojen kulttuuripäivien käsityökilpailuun. Kulttuuripäivät olivat silloin Oulussa. Liisan taidokas työ toi hänelle voiton kilpailussa. Tampereen Kuurojen yhdistyksen täyttäessä

100-vuotta Liisa lahjoitti työn yhdistykselle.

Idea I love you -merkistä tuli Liisan tyttarelta, joka halusi sellaisen itselleen.

Tuhansia merkkejä

Liisa lahjoitti 640 eriväristä merkkiä Helen Keller maailmankonferenssia varten.

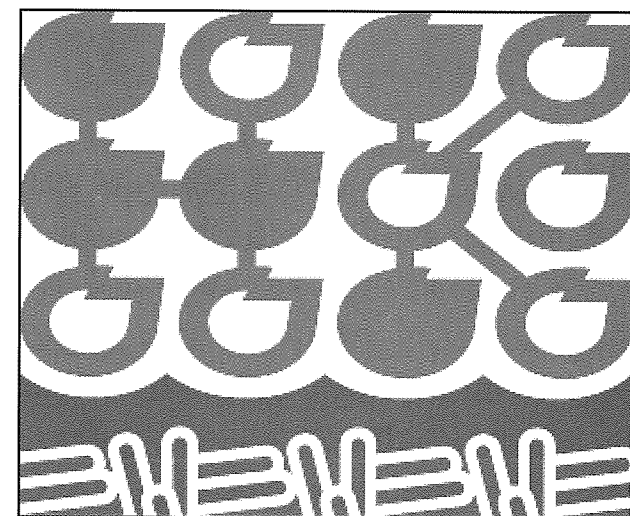
Liisa on lahjoittanut I love you -merkkejä myös Afrikassa Tansaniassa sijaitsevalle kuurojenkoululle, jossa hän oli vierailulla.

Liisa on tehnyt I love you -merkkejä 12 vuotta ja niitä on kertynyt ainakin 2100 kappaletta, siitä lähtien kun Liisa on määrää laskenut. Näön heikennyttyä Liisa on joutunut lopettamaan merkkien tekemisen, koska näkö ei riitä tarkkaan työskentelyyn. Liisa ehti kutoa yhden I love you -merkin noin 25-30 minuutissa.

Liisan tekemät merkit edistävät mukavasti kuurojen ja kuurosokeiden asiaa ja antavat myönteistä voimaa kanssaihmisille.

I love you -merkki on kuurojen kansainvälisesti käyttämä merkki, joka muodostetaan yhdistämällä sormiaakkosista kirjaimet I, L ja Y. I love you tarkoittaa sanamukaisesti "minä rakastan sinua." ■

Helen Keller 2005 -logo

Konferenssin virallinen logo ihastuttaa katsojaa sitä enemmän, mitä kauemmin sitä katsoo. Logon alalaidassa aaltoilee sininen väri, kuin heijastus Suomen tuhansista järvisistä. Sinisen yläpuolella, valkoista taustaa vasten on vihreitä ja vihreävalkoisia, ikään kuin puiden lehtien mallisia kuvioita. Mieleen tulee kesä, valkoiset pilvet ja vihreät koivut. Tarkemmin katsoen alalaidan sinisessä kuviossa erottuu valkoisella sormiaakkoset H ja K. Helen Keller! Ja entäpä vihreät ja vihreävalkoiset kuviot? Myös niistä muodostuu kirjaimet H ja K. Kokovihreät "lehdet" edustavat pisteitä ja kokonaisuudessaan kuviot on yhdistetty niin, että siinä erottaa myös kirjaimet. Nerokasta! Logon on suunnitellut graafikko **Tapio Haapanen**, hän on myös kuulonäkövammaisen pojan isä. ■

Urakka on onnellisesti ohi

Tuija Lehtonen

“Vähän jännitti etukäteen”, tunnustaa Helen Keller maailmankonferenssin suomalaisen valmisteluryhmän puheenjohtaja **Seppo Jurvanen**. “Töitä tämä on teettänyt, mutta nyt on urakka onnellisesti ohi, kiitos kaikkien työpanoksen.”

“Kaiken suunnittelutyön ja yhteydenpidon lisäksi on täytynyt valita konferenssipaiikka, konferenssin teema, konferenssiyritys, projektikoordinaattori, esitelmöitsijät, työpajat, näytteilleasettajat...”, Seppo listaa.

Niin, projektikoordinaattori. Siinä onnistuttiin niin Sepon kuin kaikkien muidenkin mielestä valitsemaan tismalleen oikea henkilö oikealle paikalle. **Päivi Rissanen** piti elokuusta 2005 lähtien tuhannet langat kässissään. Ilman häntä konferenssin onnistumisesta ei olisi ollut takeita.

Päivin korvaamaton työpanos

“Myönteistä palautetta tuli jo paikan päällä suunnattomasti kansainvälisiltä järjestöiltä ja merkkihenkilöiltä.

Päivin työpanosta ihaili myös Stig Ohlsson. Kuva T. L.

Kuuden päivän aikana sain tietooni yli 400 osallistujan joukosta vain yhden suomalaisen osallistujan kriittisen kommentin, joten konferenssin loppusaldo oli mielestäni enimmäkseen myönteisen vastaanoton puolella”, Päivi toteaa turhankin vaatimattomasti.

Päivi joutui konferenssin aikana venymään äärimilleen. “Aivot ja kroppa täytyi koko ajan yrittää jakaa yhdeksään eri osaan, aina kunkin luokseni tulleen konferenssin osallistujan tai työntekijän tarpeiden mukaisesti. Välillä jouduin täyttämään bangladeshilaisten osallistujien matkavakuutuskorvauslomaketta. Tai juoksin päinvastaiseen suun-

taan kännykkä korvalla ja norsunluurannikkolainen käsivarressa.”

“Jonkin aikaa kesti myös tajuta se tosiasia, että järjestäjänä olen konferenssissa töissä enkä osallistujana. Niinpä töitä paiskiessa ohi meni niin konferenssin avajaiset kuin päättäjaiset. Kokematta jäi työpajat, luennot ja taidenäyttelyt. Tuon kuuden päivän ajan tekemistä riitti aamusta iltaan yllin kyllin.”

“Mutta onneksi osallistujat nappasivat ohimennessään kiinni tai tulivat toimistoon tapaamaan. Sain kokea monta unohtumatonta ja koskettavaa hetkeä kanssani juttelemaan tulleiden konferenssivieraiden kanssa”, Päivi huokaa haikeana.

“Muistan yhden epätodelliselta tuntuvan hetken. Istuin vastapäätä Heikkiä Tampere-talon lounaspöydässä ja seurasin paikalla hyöriviä avustajia, kansainvälisiä osallistujia ja huomasin samalla aistihuoneesta kertovan opaskyltin. Silloin tuntui uskomattomalta, että Helen Keller konferenssi on nyt totta! Kaikki edellisen vuoden kokoukset, suunnitelmat, valmistelut ja vaivannäkö, kaikki se toteutuu parhaillaan tässä ja nyt Tampere-talolla”.

Ulkomaiset vieraat kävivät jonossa asti kiittelemässä Päivi Rissasta henkilökunnan työpanoksesta, kon-

ferenssin järjestelyjä ja ohjelmasta. Viesti oli selvä: Etelä-Afrikalla, Kapkaupungilla, on kovasti tsemppaamista, jos he mielivät saavuttaa saman tehokkuuden ja toimivuuden tason 9. Helen Keller maailmankonferenssissa.

Päivi purkaa vielä muutaman viikon ajan konferenssia “niin pakkauslaatikkoista kuin palautelomakkeista”. Kiitoksia järjestäjille ja suomalaisille osallistujille on ropissut sähköpostilla niin Brasiliasta kuin Hollannista. Kun Päivin projekti Kuurosokeissa päättyy heinäkuussa, on aika heittää hänelle haikeat hyvästit. Mitä tuleva mukanaan tuo, se selviää kesän aikana.

Yhteistyö on voimaa

Konferenssivieraille tuli tutuksi myös **Heikki Majava**, joka vastasi konferenssin käytännön järjestelyistä rautaisen varmalla otteella.

“Työurakka tiivistyi konferenssin loppua kohti. Lopulta palaset loksahdivat oikeille paikoilleen. Suuren kiitoksen ansaitsee Tampere-talon sekä Tampereen kokouspalvelun henkilökunta, jotka molemmat olivat erinomaisia yhteistyökumppaneita”, Heikki puolestaan kiittelee.

Käytännön järjestelyiden onnistumisessa Heikkiä auttoivat Tampere-ta-

Konferenssiväki tottui näkemään Heikin puhujapöntösä, kertomassa käytännön asioista. Kuva R.K.

lon joustava palvelu ja Tampereen kokouspalvelulta saatu ammattimainen tuki. "E erityisen suuri kiitos kuuluu suunnitelutyöryhmäänkin kuuluneelle **Leena Suloselle**."

Pieniltä yllätyksiltä ei Heikin mukaan voi koskaan voi välttyä, kun kyseessä on näinkin suuren luokan konferenssi. Induktio ei aina toiminut niin kuin olisi pitänyt, pieniä unohduksia sattui. Pahimman järkytyksen Heikki sanoo kokeneensa torstaina, kun konferenssireppujen pakkaamisen piti alkaa, mutta niitä ei löytynyt mistään. Onneksi Tampere-talolta löytyi henkilö, joka tiesi mihin reput oli tuotu, joten siinä selvittiin vain säikähdyksellä.

"Kun avajaisjuhla oli lopuillaan ja näin Teatteri Törmäyksen vetävän yleisön mukaan, tiesin, että kaikki tulee onnistumaan", Heikki toteaa ja jatkaa. "Ilman Päivin suunatonta työpanosta konferenssista ei olisi tullut

mitään. Hän pisti kaikkensa peliin."

Päivi haluaa kehujen keskellä muistuttaa, että onnistuneesta lopputuloksesta pitää kiittää useita eri henkilöitä. Erityisesti Päivi haluaa muistaa suomalaisen valmisteluryhmän puheenjohtajaa Seppo Jurvasta, joka piiskasi tiiminsä ansiokkaasti loppusuoralle saakka. "Seppo oli korvaamaton konferenssia edeltävänä kuukautena", huokaa Päivi. "Seppo varmisti, muistutti ja tarkisti työryhmältään erilaisia asioita ja oli suurena tukena koko projektin ajan."

Konferenssin ajankohtainen teema

Vaikka konferenssi on nyt onnistuneesti ohi, jää sen anti elämään. Konferenssin teemaksi valittiin "Oikeutemme olla kuurosokeita ja osallistua yhteiskunnassa". Seppo sanoo, että aihe on tietysti aina ajankohtainen, mutta erityisen ajankohtaiseksi aiheen tekee nyt se, että vammaisten ihmisten oikeuksia koskevaa sopimusta valmistellaan parhailaan YK:ssa. "Tämä konferenssi on toivottavasti osaltaan ollut auttamassa kuurosokeiden oikeuksien toteutumista koko maailmassa."

"Siihen samaan päämäärään täällä Suomessa tähtäämme konferenssin lisäksi myös omalla tavoiteohjelmallamme, jonka toteuttamisen suunnittelu on jo hyvässä alussa." ■

Kaiken takana on tulkki

Katja Honkaselkä ja Katja Turunen

Helen Keller -konferenssissa oli yleistulkkkaus suomalaiselle viittomakielelle ja kansainväliselle viittomakielelle.

Suomen yleistulkkkausjärjestelyistä vastasi **Nina Nalli**. Nina toimi tulkkikoordinaattorina ja hänellä oli assistenttinaan Humanistisen ammattikorkeakoulun kolmannen vuoden tulkkiopiskelija **Anu Ritala**. Heidän tehtävänä oli koordinoita kaikki yleistulkkaus. Nina ja Anu tekivät tiivistä yhteistyötä ja ennen konferenssia molemmilla oli hyvät tunteet tulkkkausjärjestelyjen suhteen.

Tulkkiopiskelijat vapaaehtoistyössä

Lisäksi konferenssissa työskenteli meidän tavoin lähes kaksisataa vapaaehtoistyöntekijää. Osa vapaaehtoisista oli viittomakielentulkki- tai ohjaajaopiskelijoita. Opiskelijat olivat Humanistisesta ammattikorkeakoulusta sekä Kuopion että Helsingin yksiköistä, Turun Diakonia ammattikorkeakoulusta ja Rovaniemi opistosta Rovaniemeltä. Opiskelijoiden

Tulkki-koordinaattori Nina Nalli sai paljon kiitosta tulkkitiimin työskenteleystä. Kuva K.K.

vastuulla oli mm. asiakkaiden opastus, saliaavustajana toimiminen ja infossa konferenssiin osallistuvien palveleminen.

Jaana Marttila vastasi tulkkiopiskelijoiden koordinoinnista ja heidän työtehtävistään sekä näiden tehtävien organisoinnista. Jaana oli tyytyväinen tulkkiopiskelijoiden työpanokseen ja työn tuloksiin. Vaikka alussa jotkut asiat tuntuivat sekavilta, niin lopussa poskia pitkin vierivät ilon kyynelöt onnistumisen johdosta.

Yleistulkauksen tulkkitiimi

Yleistulkauksen tulkkitiimissä toimi useita tulkkeja, joista osa tulkki suomalaiselle viittomakielelle ja osa kansainväliselle viittomiselle. Tulkeilla oli valtava työmäärä, mutta kaikki olivat valmiita työskentelemään vaikka kellon ympäri.

Ninalla oli iso työ hankkiessaan materiaaleja sekä informoidessaan tulkkeja. Nina oli jatkuvassa yhteydessä projektikoordinaattori **Päivi Rissaseen**, jolta hän saikin perustellisen materiaalipaketin jaettavaksi kaikille yleistulkeille. Yleisesti ottaen yleistulkit olivat tyytyväisiä tulkkausjärjestelyihin ja erityisen positiivista oli, että tulkkitiimissä oli myös kuuroja viittomakielisiä.

Nina Nalli sai paljon kiitosta tulkkitiimiltä suorittamastaan työstä. Yhteistyö tulkkien ja järjestäjien kesken toimi alusta loppuun asti hyvin. Kotimatkan alkaessa tunteet olivat positiiviset, mutta haikeat.

Upea kokemus

Meille vapaaehtoistyöntekijöille konferenssi oli mahtava tilaisuus tutustua muiden maiden tulkkaukstopoihin ja ihaniin ihmisiin. Vaikka päivät olivat pitkiä ja jalat iltaisin väsyneet, oli tunnelma viimeisenä päivänä onnellisen haikaa. Vastaavaa kokemusta tuskin tulee heti vastaan! ■

Toimintakeskus kiinnosti kuurosokeita

Tuija Lehtonen

Konferenssin osallistujille oli järjestetty mahdollisuus vierailla myös Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa. Bussilastillinen innokkaita vierailijoita saapui taloon maanantaina aamupäivällä. **Pentti Pietiläinen** otti vieraat vastaan ja esitteli talon toimintaa ja asumispalveluja. Eri maiden kuurosokeat olivat hyvin kiinnostuneita kuulemaan, mitä Penttilä oli heille kerrottavana ja kysymyksiä sateli laidasta laitaan.

Japanilaisille osanottajille järjestettiin heidän omasta pyynnöstään oma tutustumiskäynti Toimintakeskukseen viimeisen konferenssipäivän päätteeksi. Japanilaiset eivät päässeet mukaan maanantaina, koska osallistuivat samaan aikaan Kuurosokeiden maailmanliiton yleiskokoukseen. Japanilaiset olivat erityisen kiinnostuneita tietotekniikan mahdollisuuksista kuurosokeiden apuvälineinä. ■

Tukihenkilö ja vapaaehtoistyöntekijä

Tuija Lehtonen

Maija Lavi on ollut mukana tukihenkilötoiminnassa jo yli 20 vuotta. Viimeiset 10 vuotta Maija on ollut tukihenkilönä samalle kuurosokealle henkilölle. Tapaamisajat sovitellaan kummankin aikataulun mukaan.

Helen Keller konferenssiin Maija Lavi osallistui kaksi ensimmäistä päivää työnsä puolesta. Hän toimii vastaavana ohjaana Kuurojen Palvelusäätiön palvelukeskus Ainolasassa, jossa on asiakkaina sekä kuuroja että kuurosokeita.

Loppuajan Maija toimi monen muun tukihenkilön tapaan konferenssin vapaaehtoistyöntekijänä. "Autoin ja neuvoin avuntarvitsijoita esimerkiksi hotellissa aamupalalla, avustin työpajojen järjestelytehtävissä, päivystin narikassa ja myyntipöydillä", Maija kuvailee tehtäviään.

Ne hetket, jolloin Maija Lavi ei ollut avustamassa hän keräsi näyttelyistä työpajoista ja kokouksista ajatuksia ja uusia ideoita sekä ammattiinsa että tukihenkilötoimintaan.

Maija Lavi on toiminut kuurosokeiden tukihenkilönä kohta 20 vuotta. Hän oli myös vapaaehtoisena työntekijänä Helen Keller konferenssissa, jonka veistosnäyttelystä tämä kuva on. Kuva: R.K.

Kaikki Maijan saama palaute konferenssista oli myönteistä. Avuntarvitsijoita ja eksyneitä ei ollut paljon, koska kaikki oli organisoitu niin hyvin.

"Ilmapiiri oli sydämellinen ja kotoisa kaiken kaikkiaan. Sekä kuurosokeat että kaikki avustajat viihtyivät. Konferenssi oli myös erinomainen tilaisuus päivittää osaamistaan. Sääli, jos kaikki alan ammattilaiset eivät käyttäneet hyväksi tätä ainutlaatuisia mahdollisuuksia", Maija sanoo. ■

Kuulumisia Tansaniasta

Tuula Hartikainen

Tapasin Tampereella tansanialaisen **Josephoine Lyengin**. Hän on työskennellyt kuurosokeiden sihteerinä neljä vuotta kotimaassaan. Viiden päivän aikana keskustelin hänen kanssaan useamman kerran. Hän oli kiinnostunut meidän organisaatiomme toiminnasta. Helen Keller konferenssin työpajoista hän sanoi saaneensa useita ajatuksia työhönsä.

Tansaniassa kuurosokeita on tiedossa vain 30 henkilöä. Josephoinen työ on etsivää ja asennekasvatukseen painottuvaa. Hänen työnsä kohdistuu perheisiin. Työtä haittaa ympäri maata hajallaan asuvat kuurosokeat. Mitään säännöllisiä tapauksia/tapahtumia ei pystytä järjestämään Tansanian kuurosokeille rahan puutteen ja pitkien välimatkojen takia.

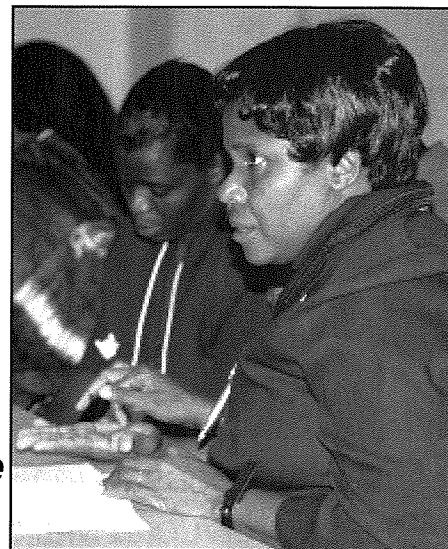
Surullisinta oli kuulla, että syrjäkylillä vielä tänäkin päivänä surmataam vammaisia lapsia. Asennekasvatustyötä siis riittää Josephoinelle!

Josephoinen mukaan nainen ei ole tasa-arvoinen miehen rinnalla eli

Josephoine Lyeng

naista ei arvosteta. Yleiskokouksen yhteydessä kuultiin katsaus kaikista maanosista. Afrikan osuudessa tansanialaisten välityksellä saimme kuulla, että siellä on menossa vammaisten vuosikymmen. Se päättyy v. 2009. Yhtenä tavoitteena on saada perustettua mahdollisimman moneen maahan omat vammaisorganisaatiot. Myös Afrikan kuurosokeiden liitto on perusteilla. Eli suunta näyttää hyvältä tällä hetkellä! Työtä tehdään vammaisten hyväksi monella tavalla.

En malta olla kertomatta Afrikan katsauksen lopussa ollutta yhtä tapausta. Kun katsaus oli loppunut, niin he onnittelivat puheenjohtajaksi valittua **Lex Grandiaa** ja antoivat lahjan hänen opas/tulkkivaimolleen, sillä menestyvän miehen takana on nainen! Kiitin Josephoinen tästä muistamisesta naisnäkökulmasta katsottuna ja nauroimme makeat naurut sille eräällä kahvitauolla! ■

Bulgariassa kuurosokeustyö vasta alullaan

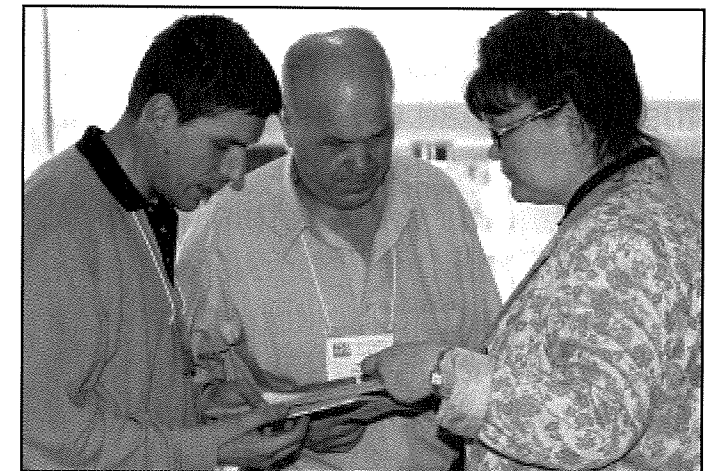
Raili Karisaari

Bulgarialainen **Dimitar Parapanov** ei ole aikaisemmin käynyt Suomessa, ja hän oli iloisen yllättynyt. Ihmiset täällä vaikuttavat erittäin mukavilta ja ystävällisiltä. Myös ympäristö on miellyttävä, paljon vihreää luontoa ja ilma tuntuu raikkaalta. Dimitar harmitteli sitä, ettei ehdi tutustua Suomeen laajemmin. "Olen Suomessa vain tämän konferenssin ajan. Haluan tulla tänne myöhemmin uudelleen."

Tampere-talo ja konferenssin järjestelyt saivat Dimitarilta paljon kiitosta. "Täällä on riittävästi valoa ja tulkkaus toimii hyvin", hän sanoo. Dimitarilla itsellään oli tulkkina hänen poikansa **Svetlozar**.

Kuntoutus vasta aloitettu

Dimitar on Bulgarian kuurosokeiden kansallisen yhdistyksen puheenjohtaja. Yhdistys on perustettu vuonna 1997. Jäseniä on kaikkiaan noin n. 600, heistä noin 400 on kuurosokeita. "Loput ovat vapaaehtoisia tukijäseniä ja avustajia", Dimitar kertoo.

Dimitar Parapanov (keskellä) tutkaillee poikansa Svetlozarin kanssa Riitta Lahtisen esittelemää materiaalia. Kuva R.K.

Järjestöllä on oma lehti, Sound and light. Suomeksi se tarkoittaa Ääni ja valo. Lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. "Se on liian harvoin. Haluaisimme sen ilmestyvän useammin, mutta lehden painaminen on kallista ja rahaa on vähän", hän sanoo.

Vain 10 tulkkituntia vuodessa

Dimitar Parapanov kertoo Bulgarian kuurosokeiden tilanteesta näin: "Niillä kuurosokeilla, joilla on näön ja kuulon jäänteitä, on mahdollisuus jonkinlaiseen vuorovaikutukseen ympäristönsä kanssa. Mutta kokonaan kuurosokeat ovat vain taktiilin

kommunikaation varassa. Bulgariassa on juuri hyväksytty uusi vammaislaki, jossa taataan vammaisille oikeudet. Uusi laki turvaa kuurosokeille esim. tulkkipalveluja vain 10 tuntia vuodessa”

“Olemme vasta luomassa kuntoutusjärjestelmää kuurosokeille. Meillä on tällä hetkellä yksi kuntoutuskeskus, joka perustettiin vuonna 2004. Tarkoitus on, että siellä aloitetaan myös tulkkien kouluttaminen. Parhaillaan olemme suunnittelemassa opinto-ohjelmaa eri kommunikaatiomenetelmille.”

Tietoa ja koulutusta tarvitaan

Dimitar Parapanov sanoo, että Bulgariassa tarvitaan ennen kaikkea tietoa ja koulutusta. “Sitä olemme tulleet hakemaan täältä Suomesta”, hän sanoo.

Dimitar oli erityisen kiinnostunut **Riitta Lahtisen** kehittämästä haptisen kommunikaation menetelmästä. Riitan ja **Russin** esitys kehomerkeistä ja niiden käytöstä oli hänen mielestään vaikuttava. “Haluamme kertoa tästä menetelmästä Bulgariassa.”

Syksyllä on Suomesta tulossa 15 hengen kuurosokeiden ryhmä vierailulle Bulgariaan. “Toivotamme heidät lämpimästi tervetulleeksi”, Dimitar sanoo. ■

Konferenssin jälkeen kuultua

”Mieleenpainuvinta oli yleiskokouksen alku ja kokouskäytännön seuraaminen. Työpajoista paras oli Riitan ja Russin sosio-haptiset menetelmät. Japanilaisten kanssa kävin mielenkiintoisen keskustelun tietotekniikasta ja siitä, miten laitteita saadaan.” *Sari Isaksson*

”Hyvin järjestetty tapahtuma. Osallistuin eri työpajoihin, ymmärsin hyvin kaikki asiat ja olen tosi tyytyväinen. Olin maailmanliiton kokouksessa kuunteluoppilaana, sekin oli mielenkiintoista.” *Kari Hyötylä*

”Erittäin tyytyväinen olen, mukava muisto jää kaikesta. Oli erittäin mielenkiintoista keskustella eri maista tulevien ihmisten kanssa ja saada selville, minkälainen kuurosokeiden tilanne on muualla.” *Tuula Hartikainen*

”Hieno konferenssi kerrassaan. Eri-tyisen ihastunut olin kuvailutulkkaukseen. Siitä meikäläinenkin sai puhujille vaatteet, hiuksille värin ja ympäristö tuli tykö.” *Ari Suutarla* ■

Lormitusta ja Malossia

- Huomioita kommunikaatiosta Helen Keller konferenssissa

Riitta Lahtinen

Helen Keller konferenssin luennoilla näkyi eri maiden käyttämiä sormittamismenetelmiä. Italialainen **Angelica** käytti Malossia. Siinä sormittaja koskettaa vastaanottajan avoimen kämmenen eri kohtia joko etusormella painamalla tai peukalolla ja etusormella puristamalla. Angelica vastaanotti Malossia sekä kämmenpohjaa että kämmenselkää vaihdellen. Hän käytti siis molempia käsiä vuorotellen.

Belgialainen **Peter** käytti Lormitusta, joka toimintaperiaatteeltaan on samankaltainen kuin Malossi. Siinä sormittaja koskettaa avointa kämmenpohjaa eri tavoin. Molemmissa menetelmissä esimerkiksi vokaalit tehdään sormenpäitä koskettamalla: peukalon pää on A, etusormen pää E, keskisormen pää I, nimettömän pää O ja pikkurillin pää on U.

Luentosalissa rinnakkain istuen näiden menetelmien sujuvuus ja keveys perustuu siihen, että vastaanot-

taja voi pitää kättään tuolin käsinojalla tai pöydällä tuen päällä. Koska käsiä ei tarvitse pitää ja kannattaa ilmassa, jaksaa menetelmää käyttää pitkäänkin. Sormittaja käyttää yleensä etusormeaan, joten hänen koko kätensä ei tarvitse muodostaa aakkosta kuten esim. suomalaisissa sormiaakkosissa. Kirjaimet erotuvat toisistaan selkeästi, joten erehtymisen vaara on pieni. Lisäksi aakkosta tekevä liike on pienempi ja nopeampi tehdä, koska tekijä liikuttaa vain yhtä tai kahta sormeaan. Vastaanottajan ei tarvitse liikuttaa kättään lainkaan.

Menetelmän joustavuus ja toimivuus perustuvat selkeyteen ja käytännön vastaanottamisen kokemuksiin. Olivathan molempien sormittajien kehittäjät herrat **Lorm** ja **Malossi** molemmat kuurosokeita. ■

Oikeus olla vammainen

- kirkon näkökulma

Tuija Lehtonen

Kynnys ry:n toiminnanjohtaja **Kalle Könkkölä** kertoi perjantain avajaisissa muiston kirkon vammaistyön neuvottelukunnan kokouksesta. Yksi pappisjäsenistä oli lausunut, että me olemme kaikki vammaisia omalla tavallamme. ”Eihän se ole totta”, Könkkölä tulistui. ”Kyllä se täytyy voida tunnustaa, että vammaisia ihmisiä on oikeasti olemassa. Meillä on oikeus olla vammaisia!”

”Lausahdus, että olemme kaikki vammaisia liittyy apostoli Paavalin toteamukseen, että meillä on kaikilla ristimme kannettavana”, selvittää kirkon vammaistyöstä vastaava rovasti **Ari Suutarla**.

”No, sen ristin lisäksi minulla on kannettavana myös tämä sokeus ja heikko kuulo”, Suutarla toteaa kiviasti ja jatkaa. ”Vammaisuuden tunnustaminen ei tarkoita ihmisoikeuksien mitätöimistä. Vammaisuus tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että ihminen tarvitsee apua joissain asioissa.”

Ari Suutarla veti konferenssin päättäjäispäivänä työpajan kuurosokean henkisyiden ja identiteetin tukemi-

sesta. Osin Arin käsialaa oli myös Tampere-talolle pystytetty ekuumeeninen ”Hiljainen huone”.

”Jos hyväksymme, että jokainen meistä on Jumalan kuva, jokaisen on kelpettava sellaisenaan”, kuurojenpappi **Riitta Kuusi** miettii. ”Sen jälkeen voidaan miettiä, mitä tehdään ihmisen auttamiseksi.”

”Kirkossa vammaiset on perinteisesti lokeroitu diakonian puolelle, vain autettaviksi”, Suutarla kritisoi. ”Avun tarpeestaan huolimatta vammaiset voivat myös itse olla toimijoina.”

Tampereen kuurojentyön diakonisassa **Liisa Hoikkanen** tuo oman näkökulmansa aiheeseen. ”Diakoniatyöntekijöillä ei ole varsinaista nuorisotyön koulutusta, mutta silti kaikki vammaiset, myös lapset ja nuoret, ohjataan diakoniale.”

Kirkon vammaispoliittinen ohjelma elokuulta 2003 luo raamit sille, että myös vammaiset voivat olla kirkossa ihmisiä muiden ihmisten joukossa. Nyt lähdetään käytännössä katsomaan miten ohjelmaa toteutetaan alueellisella ja paikallisella tasolla. ■

Konferenssista sai myös vertaistukea

Sinikka Kivioja

Poikani **Jouni Kivioja** on syntymästään saakka sokea 35-vuotias mies. Hän on puhekyvytön, mutta kuulee hyvin ja ymmärtää kaiken ja ilmaisee itseään ääntelyillä, eleillä ja ilmeillä sekä muutamilla sanoilla. Koska Jouni asuu kotona eikä käy toimintakeskuksessakaan hän tarvitsee vertaistukea: tietoa siitä, että maailmassa on muitakin samantapaisten ongelmien kanssa eläviä ihmisiä, jotka uskaltavat tehdä kaikenlaisia asioita itse.

Tietoa tarvitaan

Tukeaksemme ja opettaaksemme poikaamme tarvitsemme uusinta tietoa jatkuvasti kehittyvistä kommunikaatiomenetelmistä sekä kuulonäköpuhevammaisuudesta. Syntymästään saakka vaikeasti näkö-, puhe- ja liikuntavammainen ihminen tarvitsee paljon apua ja tämä tieto on välitettävä myös niille henkilöille, jotka toimivat poikamme kanssa.

Vaikeasti vammainen poikaamme tarvitsee myös muilta kuulonäkövammaisilta henkilöiltä tukea, ymmärtämystä ja hyväksyntää sekä tunteen siitä, että saa kuulua johonkin jouk-

koon. Vammojen laaja-alaisuus on aina aiheuttanut ongelmia siinä suhteessa, että hän ei selkeästi kuulu mihinkään vammaisryhmään.

Uusia elämyksiä

Osallistuimme 8. Helen Keller -konferenssiin saadaksemme vertaistukea ja tietoa kommunikaatiomenetelmistä. Erityisen mielenkiintoista vanhempien kannalta oli vammaisen henkilön kehon hyväksikäyttö viestinnässä.

Jounin mielestä ohjelmassa kaikkein parasta oli vastaanotto Tampereen raatihuoneella, mutta myös matka Viikinsaareen, sen luonto ja lavatanssit olivat mukavia.

Jouni oli matkastaan innostunut. Hän oli reipas ja rohkea ja kuunteli myös luentoja kiinnostuneena, mikä rohkaisee meitä vanhempia antamaan hänelle yhä enemmän erilaisia kokemuksia ja elämyksiä.

Olemme kiitollisia siitä, että perheemme sai osallistua Helen Keller -konferenssiin. ■

Justiinan ajatelmia konferenssista

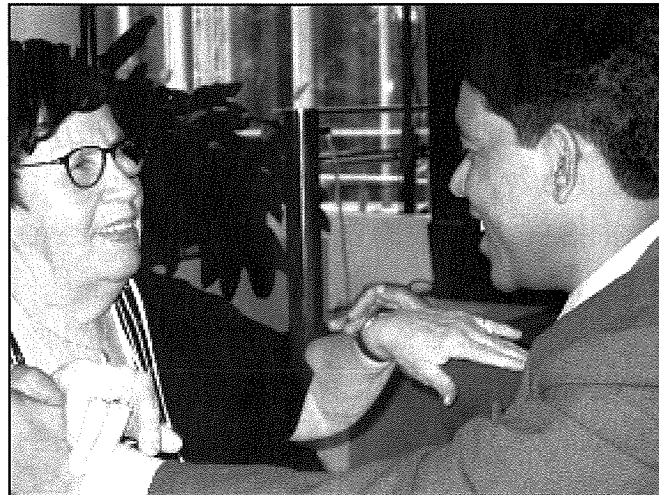
Hilkka Kasurinen

Tampereella vietettiin Helen Keller maailmankonferenssi. Tampere-talo otti vieraat vastaan ulkosalla kauniilla kukkaistutuksilla. Tulppaanit loistivat erivärisinä rivistönä pitkin rappujen molemmin puolin, kauniit siniset ja keltaiset orvokit loistivat omissa ryhmissään. Talo oli suuri. Siellä oli lauantaina samaan aikaan meidän ohjelmien kanssa ylioppilastjuhlat, ihmisiä oli paljon kukkineen onnittelemassa uusia ylioppilaita.

Tampere-talossa oli ohjelmaa pitkin päivää. Ympäri maailmaa oli tullut kuurosokeita Suomeen. Monta tuttua tapasin niiltä kerroilta, kun olin kansainvälisellä leirillä Puolassa ja Ruotsissa.

Ensimmäisenä iltana kävi meitä tervehtimässä Muumilaaksosta iloiset hahmot kitaran säestämänä. Justiina pisti tanssiksi: että siellä missä ikinä musiikki soi siellä se tanssii.

Konferenssin avajaiset aloitettiin juhlan merkeissä. Teatteri Törmäys aloitti esiintymällä, onnistuimme hienosti.

Justiina kommunikoi bangladeshilaisen Abdul Motalebin kanssa. Kuva: Seija Troyano.

Illalla oli kaupungintalossa vastaanotto. Tervetuliaisiksi cocktail-maljat kohoteltiin. Huoneissa oli tyylikkää vanhanajan kauniit kalusteet suurine kristallikruunuineen. Tuolilla istuessa tuntui kun olisi astunut loisteliaaseen vanhanajan linnan saliin, niin tunnelmalliselta tuntui.

Auditoriossa pidettiin maailmanliiton yleiskokousta. Joka maasta oli puhujia vammaisten ihmisoikeudesta. Puheet olivat selkokielisiä, selkeän ymmärrettäviä. Huomasin miten selkeästi vaalit toimivat. Esimerkiksi toistettiin jopa kolme tai neljä kertaa

huomautus, että ovatko kaikki äänestäjät saaneet äänestyslippunsa. Aina löytyi joku, joka ei ollutkaan huomannut sitä ja sai vielä. Maailmanliittoon äänestettiin puheenjohtajia ja edustajat hallitukseen.

Kohokohtana tanssit

Retki tehtiin laivalla Viikinsaareen. Tutustuttiin historiallisiin rakennuksiin ja luontopolkuun kävellen. Oli makkaranpaistoa, syömistä ja päälle ryystettiin nuotiolla keitettyä oikikahveeta nokimustasta pannusta. Saunaan ja järveen sai mennä vapaasti. Moni viluinen menikin saunaan, mutta menikö järveen, siitä en tiedä. Ilma oli viileä, onneksi ei sadellut. Illan kohokohtana oli tanssit. Siellä sai viluinenkin veren kiertämään, kyllä sitä jorattiinkin. Se oli taas Justiina, joka jorasi niin paljon kun itsestään irti sai. Tyyliä oli monenlaista, että joka jäsen kehossa keinui. Hurjaa hurjemmaksi se vaan yltyi.

Kuurojen ja kuurosokeiden lauluryhmä Laulavat kädet esiintyivät oikein musiikin johdolla, oli kauniita lauluesityksiä. Musiikki kuuluu elämäämme kuuroudesta huolimatta. Herkullista oli tarjottu lohiteria, yltäkylläisenä palattiin majapaikkaan.

Päättäjäiset päättyivät kauniisiin puheisiin, kiitoksiin ja toiveeseen

jälleentapaamisesta, runoesitykseen sekä Teatteri Törmäyksen esi-tykseen.

“Tule, tule, ystäväni ollaan yhdessä Yrittäkäämme hyväksyä asiat kuten ne ovat. Olen varma, että rakkautemme kestää ikuisesti. Voimme aina pysyä ystävinä. Tule, tule ystäväin, sinä ja minä ystäväin”.

Erilaisuus on rikkaus

Kuurosokeus Suomessa on rikkaus. Koska olemme erilaisia. Olemme monella tavalla kommunikoivia. Taitoja ja tapoja kommunikointiin kehitetään jatkuvasti. Musiikin kuvaile on hieno asia. Olen tosiaan ylpeä meidän kirjavasta ryhmästämme. Suomen kuurosokeat ovat pärjänneet ja ovat monessa mukana.

Kiitos Suomessa järjestetystä konferenssista kaikille, jotka olitte tässä mukana. Oli hienoa olla paikan päällä, siellä sai nähdä ja kohdata maailmalta tulleet kuurosokeat. Mikä ihme vielä, että Justiina sai kuvailukommunikaatiota käyttämällä yhden kaukaa tulleen ulkomaalaisen kuurosokean ymmärtämään sen asian, mitä olin kertomassa hänelle. Yhteys toiseen kuurosokeaan toimii luovuuden voimalla.

Konferenssimuistojen lumoissa elää Justiina Kukkelinsa keralla. ■